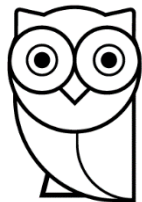

Undervisningsforløb:

Lokalhistoriske kildepakker – Valby og Sydhavnen (Boligforhold og levevilkår)

Kildemateriale: Erindring nr. 792 – Henning Emil Hyrup Jørgensen (periode: 1928-1950), 1995 Uddrag af Henning Emil Hyrup Jørgensens pensionisterindring fra 1995. Her fortæller han bl.a. om sin opvækst hos sin mor, der var blevet skilt fra hans alkoholiserede far.

Find den samlede erindring her: <https://kbharkiv.dk/permalink/post/18-20533>

KØBENHAVNS
STADSARKIV

Mine forældre fik mig at se, kommet til, den 10. marts 1928. Den faste ramme i opvæksten var den 2 værelses lejlighed, K.M. Klausensgade 44. Stuen,^{tv.} bydelen Frederiksholm.

(1)

Tæt ved lå Stubmøllevej, der var yderste grænse for København. På den anden side var Valby.

Området helt derude blev omkring min fødsel til Københavns store losseplads, og gennem hele barndommen husker jeg strømmen af skraldevogne, de meget store nærmest sekskantede hestetrukne vogne skramlende fra tidligt til sent på dagen, gennem Enghavevej ud af Mozartsvej og så sluttende for enden af Hammelstrupvej på "Lossen".... nu endt som det meget smukke anlæg, Valbyparken, med berømte gartnerpryd, Rosenhaven, Skraldevognsturen fra Vesterbro og forbi Frederiksholm foregik på brostenbelagte veje. Det gik som sagt ikke helt stille af..

(2)

Selve Frederiksholm var i min tidlige barndom et uhyre åbent område. Fra stuevinduet var der udsigt til havnens bygninger, kraner og skibe, og langt videre væk til Kølvebod slusestation og store dele af Amager Fælled. Mod det centrale København kunne ses de store jernbaneanlæg og Vesterbros yderkvarterer, samt fabrikskvarteret, Teglnholmen, og så det største bygningsværk, H.C. Ørstedsværket. Kæmpestore kuloplagspladser var der alle vegne, også tæt ved hvor jeg selv boede. Kulkranernes travle virke dag og nat, året rundt, hører til barndommens faste lydindtryk, ligesom sporvognskørselen blev det. Den skingre frekvens i hjulene ved rundsvinget ved endestation Mozarts Plads, kunne altid høres langt omkring, og blev en vanedannelse at borthøre. Det var der bare...! Der var masser af frie arealer og der var masser af grønne områder, og så den ret rene luft. Frederiksholm blev et godt sted for mig dengang.

(2)

De gode ydre rammer for min opvækst kunne ikke rigtig opveje de senere trængsler i hjemmet.

Min far havde som mælkekusk gjort bekendtskab med mor, der var i huset ved en professorfamilie på Frederiksberg. Det blev til giftermål og fødsel af min storebror Jørgen. 1924 var det at han blev født på Amager. Morfar, Jens Hyrup, værkfører i Snedker - og tømmersvendenes kooperative selskab i Hillerødgade, havde stærkt advaret mor mod giftermålet, idet han mente, at min far var alkoholiseret og skjulte dette for dygtigt... Og dette kom så frem i løbet af den korte tid inden min egen fødsel. Min mor blev deprimeret ved svangerskabet og skal have forsøgt at undgå udviklingen. Var blevet forhindret i at søge en ende på det hele ved at springe i vandet et sted..!

(3)

Efter barndommens 4 første leveår, som ikke giver mig erindringer, sker der begivenheder der huskes, og det ikke for det gode.....

Min far kom hjem ad køkkendøren, fra et længere ophold i sygepleje fra Roskilde. Mor og jeg var i køkkenet, hvor hun opbragt spurgte far, hvad han ville med at komme hjem.... han skulle forsvinde igen straks....!

Dette fik store følger for min opvækst og senere adfærd i livet, tror jeg. Det blev til skilsmisse af ægteskabet. og værre blev den økonomiske side ved den følgende retshandling, der undtog min far at skulle betale børnepenge til mig, fordi mor gik imod min fars krav om forældremyndigheden til mig, som han i retten afgav mod ikke at betale... Det blev hårde tider

(4)

Hvordan dette kunnådende, går lige tilbage til min fars svaghed, drikkeri! Min morfars tidlige vurdering, ved mors bekendtskab i forlovelsestiden, holdt stik. Drikkeriet blev åbentlyst og førte til ulykke i samlivet og desværre også til ulykke på mælkearbejdet, idet far faldt ned fra sin vogn på Nylandsvej og pådrog sig en noget alvorlig hjernerystelse, som han helt utroligt nægtede at lade sig behandle for. Han ville passe sit mælke-vognsarbejde....! Langt senere i tiden blev jeg fortalt om, at hans hest med vogn flere gange var set drage alene hjem til Trifoliums stalde uden kusken, min far, fordi han hang på værtshus efter, at hesten længtes efter krybben! Den kendte hele ruten godt, ligesom den gik op til trappestene ved døre, hvor folk plejede at give brødskorper og gulerødder.....

Vi blev ved at bo i K.M.Klausensgade 44., men nu var det virkeligt fattige livsvilkår. Mor skaffede penge ved at vaske for folk, at gøre rent på en større frisørsalon ved Valby byting, og ved at tage hoved-og køkkentrapper i 3 opgange.

(4)

Nedvurdering og forargelse blev meget belastende for mor i dagliglivet. Tidligere venlighed i omgangen med andre beboere blev, som skrevet, anderledes. Selv ved mors trappevask kunne hun blive straffet af kvinder, der rystede måtter og fejemøg ned ad de nyvaske trapper, for derefter yderligere at klage til Viceværtten over sjusket arbejde. Jeg kendte det altfor godt selv, ved at hjælpe med trapperengøringen, og så også fra de andre jævnaldrenes hånsord... skilsmisseunge! (Syg familiefar udsmidt! Føj! Ingen kunne jo dengang vide, hvor dygtigt min far havde været at skjule sit misbrug. Vi børn vidste det heller ikke, kun morfar forudså og vidste! Trods al uvenlighed, også i dele af vor store familie, blev dette aldrig gældende i vor opgang og dets beboere. Og det blev nok tilværelsens lyspunkt for mor. Ja, der var også både hjælp og praktisk støtte fra mange.

(5)